

עין משפט‏
נר מצוה

טו א ב מ ע פ ס ל טז סמט ה טז יב יג סמג לאון סה: פוז ג מיי שס הל יג: זי ד מיי שס הל טו: יח ה ו שס הל טז:

לעזי רש"י

פורק"א. קלשון.

מוסף רש"י

^{[חברא. קשין להדיי יבמות יג. ביק מו:] קשיל רישא לנפיש (כתובות טו: וביק שם), כל באמת הלכה היא. וכן לנפס ולגמס דכרכ (בי"ח טו, עשוריה. גני מטלה כמיז (ע"ד ג.)}

מוסף תוספות

א. (ד)מילתא דלא נהגי אלא בחד. טוס' סכ"ט. ג. דמנהגא הודעל אפי' לדידהו לא מהני. ריער"ג. ג. אלמלא דלא פריקין עריבא היו רבא דעלמא. טוס' סכ"ט. ד. דבעריבא הוו גמלים טובא. טוס' סכ"ט. ה. ונראים אותם למלך כשהוא צריך מהם. טוס' סכ"ט. ו. פעמים לפניהם ופעמים לאחריהם. מ"י סר"ן. ז. ומסתמא כל חד וחד חייב חטאת. טוס' ב"ק מ' ד"ה טפר חל. ו. כופר אחד אמר רחמנא ולא שנים ושלשה כופרים. טוס' סכ"ט.

רבינו חננאל

לענין קם אבי בשביטהה דרבא דפריסנא דהר מן מימירה ואמר כמימריא דרבא והוו תרווייהו שיטה, אית להדימא בכמה דוכתי מגמרא. בלולב וערבא אמרין לוי אמר אחרוג בשמיני גמי אסורה, אבה דשמואל אמר אחרוג בשמיני אסורה בשמיני מותר. קם זירא בשביטהה דרבא דשמואל. קם אבהו דשמואל בשביטהה דלוי, דא"ר זירא אחרוג שפפלה אסור לאכליה כל שבעה. פירושיה ברור דא"ר זירא כמימרא דרבא דשמואל קמא שטסורא כל שבעה ובשמיני מותר. והדר אבהו דשמואל כמימרא דלוי. ובהא מסכתא דשבתא בפרק ר"א דתולין איתמר, חדיל שלש מע"ש. אמר רב מחמי ככלי ואין מחמו ביה, ומפרש אלא אמר שטואל מחמו ביד ואין מחמו בכלי. איתמר רבי אלעזר אמר אחד זה ואחד זה אסור. ו' יוחנן אמר אחד זה ואחד זה מותר, אביי ורבא דאמר תרווייהו אין הלבא כר' יוחנן. קם ר' אלעזר בשביטהה דשמואל, מ"י הדר מן מאי דאמר זה זה אסור ואמר מחמו ביד ואין מחמו בכלי. קם ר' יוחנן בשביטא דר' אלעזר, הדר ביה ר' יוחנן מן מאי דאמר זה זה מותר ואמר זה זה אסור כי יחייב דהוא א"ר אלעזר מעיקרא. ור' רבא דאמר תרווייהו א"ר אבהו כר' יוחנן מן מאי דאמר זה זה אסור ואלא קאמר הלבא לא יטרוף אלא יערב. בסוף מ"י שמת (דף קנח) א"ר עקיבא מודה אני בזה שהנכסים בחזקתן. ואמרין עלה בחזקת מ"י, ר' אליא אמר בחזקת יורש האם, רבי זירא אמר בחזקת יורשת הבן. כי סליק ר' זירא קם בשביטהה דר' אליא, קם רבא בשביטא דר' זירא. א"ר זירא שפע מניה אורא דא"ר מתכים, מ"י משום

דהוא הדר למימרא דר' אליא דמן א"י, ורבא דמן בבל קם במימרא קמא דר' זירא דהוא אמר כבכלי. מן בימינו ובין בשמאלו ובחזקין ועל כתפא. הני ארבע דתנן חייב שכן משא בני קהא. והוא אמרין רבואתן שכן הוה אלעזר בן אהרן נושא שמן המאור וקטורת הסמים ומנחת התמיד ושמן המשחה. ואשבתכן בתלמוד א"י [נ"א: אלו הדר' פירשו בתלמוד ארץ ישראל שכן היה משא אלעזר בן אהרן הכהן] שמן המאור בימינו, וקטורת הסמים בשמאלו, ומנחת התמיד תלויה בזרועו, ושמן המשחה, ר' אבין בשם ר' אלעזר כמין צלוחית קטנה היתה תלויה באפונדתו. א"ר אלעזר המוציא משאוי למעלה מעשרה טפחים **חייב שכן משא בני קהא**. ומגילן דמשא בני קהא למעלה מעשרה טפחים, ואיכא דמזבח עשר אמות היה גובהו וקא פסלו ליהם פריסא עליה וכו', ופרשו עליו כסוי עור תחש. ומיכן את למד ללרם שקומתן עשר אמות, דאי לא הכין לא יכלין למפרס פריסא אמונתו. ומנא לן דמזבח גובהו עשר אמות, דאיתקש למשכן דכתיב ואת קלעי החצר ואת מסך [פתח] שער החצר אשר על המשכן ועל מזבח סכים. מקיש מזבח למשכן, מה משכן עשר אמות דכתיב עשר אמות אורך הקרש אף מזבח עשר אמות. ואשתכחן במשה רבינו שהיתה קומתו עשר אמות דכתיב ופרשו את האהל על המשכן, ואמר רב משה רישא. ודא מלאת גובהה דמזבח עשר אמות. אע"ג דכתיב ושלש אמות קומתו, מפרשא בגמרא דקדושים בפרק קדשי קדשים, והכין אמרין שם, ר' יהודה לטעמיה דאמר מזבח משה גדול היה, דהניא ה' אמות אורך וה' אמות רחב רביע היה המזבח ושלש אמות קומתו, דברים ככתבן דברי רבי יוסי, ר' יהודה [אומר] נאמר כאן רביע ונאמר להלן רביע, מה להלן מאמצעיתה הוא מורך. ואמרין ו' יוסי כי גמיר גזירה שוה בגובהא גמיר, דהניא ושלש אמות קומתו דברים ככתבן דברי ר' יהודה, ו' יוסי אומר נאמר כאן רביע ונאמר להלן במזבח הזהב רביע מה להלן גובהו כשנים כרחבו אף כאן גובהו כשנים כרחבו. א"ל רבי יהודה והלא כבר נאמר אך החצר מאה באמה ורחב חמישים בתחשים וקומה

צב:

וּאֶת אֲנָשֵׁי הַיּוֹצֵא עוֹשִׂין בֶּן בְּמִלָּה דַּעַת אֲצַל בֶּל אָדָם. משמע דעל אחרת נמי אמר דצטלה דעתן בוכן בריש ככל מערבין (עירוני דף כח). פריך ובצל היו רוצב דעלמא והתמיא כו' וכן דתר הכי ו) פריך ופרסאי היו רוצב דעלמא וקסה דצפ' חצית (לקמן קמד):
גבי של צית מנשיא היו סוסטיס ברמונים ו) ופריך צית מנשיא היו רוצב דעלמא ומשני אין דהתנן המקיס קוליס דכרס כו' שכן דערציא מקיימין קוליס לגמליהן ופריך מי דמי ערציא אחרא הוא הכא צטלה דעתו אצל כל אדם וי"ל דהתם חשוב מנהג ערציא דלכלל העולם נמי אס היה להם רוצ גמלים הוו נמי מקיימי אצל צית מנשיא דחד גברא צטלה דעתו אע"ג דלכלל העולם אס היה להם רמונים הרצה היו סוסטיין:

רבי יהודה אומר אף מקבלי פיתקין. מפרש רבי שמואל שיש אדם ממנה למלך שנושא פיתקין של מלך לידע מניין גבזיו וחייליו וצית אולרומיו ונושאין אותן בציסיקין הסלוין צאלוריקין והאותן כיסין חוזרין פעמים לפניהן ופעמים לאחוריקן והו' ממש דומיא דסינר דלעיל שהוא חוזר ות"ק דר' יהודה לא תשיב ליה חוזר וסא דמייתא בגמרא תנא שכן לצללי מלכות עושין כן כלומר שחוזר ידעניין זה מיירי רישא (דצרימא) [דמתני']: **תברא מי ששנה זו בו'. ת"ק ה"ל למיינקט** לאחריו וצא לו לפניו פטור ולתנא דמתא דמחייב הוה לו למיינקט לפניו וצא לו לאחריו דהוי דמותא טפי אלא דשטמא לא ידע * שיש צוז שם חילוק:

הא לאחריו ובא לאחריו פטור. לעיל (דף סא): גבי חוקיה משני נעשה וצפ"ק דקדושין (דף סה.) גבי נתנה היא ואמרה היא וככמה דוכתי לא משני: זה אינו יבול זה אינו יבול ר"מ ורבי יהודה מחייבין. א"ש שהקשה ריב"ז אמאי לא אמרין מטאת אסא דאמר רחמנא ולא שנים ושלש דלאמר גבי כופר מפורש צפרק ד' וה' (צ"ק דף ט. ד"ה כופר): תלמא

אתם מודין לאו מכלל דפטרי רבנן וליטעמיך דקאמרי ליה אי אתה מודה **מכלל דמחייב רבי יהודה** והתניא לאחר ידו ורגלו הכל פטור כי פליגי בפוגדתו ופיה למטה מר מדמי ליה לאחריו ובא לו לאחריו ומר מדמי ליה לאחר ידו ורגלו: גבאמת אמרו האשה כו': [תנא ז'כל באמת הלכה היא: רבי יהודה אומר אף מקבלי פתקין]: תנא* שכן לבלרי מלכות עושין כן: **מתני'** המוציא ככר לרשות הרבים חייב הוציאווהו שנים פטורין הלא יכול אחד להוציאו והוציאווהו שנים חייבין ור' שמעון פוטר: **גמ'** אמר רב יהודה אמר רב ואמרי לה אמרי אביי ואמרי לה במתניתא תנא זה יכול וזה יכול רבי מאיר מחייב ור' יהודה ור' שמעון פוטרים זה אינו יכול וזה אינו יכול רבי יהודה ור' מאיר מחייבים ורבי שמעון פוטר זה יכול וזה אינו יכול דברי הכל חייב תניא גמי הכי המוציא ככר לרשות הרבים חייב הוציאו שנים רבי מאיר מחייב ורבי יהודה אומר אם לא יכול אחד להוציאו והוציאו שנים חייבין ואם לאו פטורים ורבי שמעון פוטר מנא הני מילי *דתנו רבנן בבעשותה העושה את כולה ולא העושה את מקצתה כיצד שנים שהיו אווחין במלגו ולוגזין בכרכר ושובטין בקולמוס וכותבין בקנה והוציאו לרשות הרבים יכול יהו חייבין תלמוד לומר בעשותה העושה את כולה ולא העושה מקצתה

המצניע פרק עשירי שבת

וּאֶת אֲנָשֵׁי הַיּוֹצֵא עוֹשִׂין בֶּן בְּמִלָּה דַּעַת אֲצַל בֶּל אָדָם. משמע דעל אחרת נמי אמר דצטלה דעתן בוכן בריש ככל מערבין (עירוני דף כח). פריך ובצל היו רוצב דעלמא והתמיא כו' וכן דתר הכי ו) פריך ופרסאי היו רוצב דעלמא וקסה דצפ' חצית (לקמן קמד):

וּאֶת אֲנָשֵׁי הַיּוֹצֵא עוֹשִׂין בֶּן בְּמִלָּה דַּעַת אֲצַל בֶּל אָדָם: **מתני'** *המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור לאחריו ובא לו לפניו חייב באמת אמרו האשה החוגרת בסניר בין מלפניה ובין מלאחריה חייבת שכן ראוי להיות חוזר רבי יהודה אומר אף מקבלי פתקין: **גמ'** מאי שנא לפניו ובא לו לאחריו דפטור דלא אתעביד מחשבתו לאחריו ובא לו לפניו גמי הא לא אתעביד מחשבתו א"ר אלעזר ^בתברא מי ששנה זו לא שנה זו אמר רבא ומאי קושיא דילמא לפניו ובא לו לאחריו היינו טעמא דפטור ידנתכוון לשמירה מעולה ועלתה בידו שמירה פחותה לאחריו ובא לו לפניו היינו טעמא דחייב דנתכוון לשמירה פחותה ועלתה בידו שמירה מעולה אלא מאי קושיא דיוקא דמתני' קשיא המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור הא לאחריו ובא לו לאחריו חייב אימא סיפא לאחריו ובא לו לפניו הוא דחייב הא לאחריו ובא לו לאחריו פטור א"ר אלעזר תברא מי ששנה זו לא שנה זו אמר רב אשי מאי קושיא דילמא לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא לאחריו ובא לו לאחריו דחייב דאיתעבידא מחשבתו אלא אפילו לאחריו ובא לו לפניו איצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא הואיל ולא איתעביד מחשבתו לא ליחייב קמ"ל דנתכוון לשמירה פחותה ועלתה בידו שמירה מעולה דחייב וללאחריו ובא לו לאחריו תנאי היא דתניא ^[א']המוציא מעות בפוגדתו ופיה למעלה חייב פיה למטה רבי יהודה מחייב וחכמים פוטרין אמר להן ר' יהודה אי אתם מודים בלאחריו ובא לו לאחריו שהוא חייב ואמרו לו ואי אתה מודה בלאחר ידו ורגלו שהוא פטור אמר ר' יהודה אני אמרתי דבר אחד והן אמרו דבר אחד אני לא מצאתי תשובה לדברי מדקאמר להו אי לא מצאתי רבנן וליטעמיך דקאמרי ליה אי אתה מודה **מכלל דמחייב רבי יהודה** והתניא לאחר ידו ורגלו הכל פטור כי פליגי בפוגדתו ופיה למטה מר מדמי ליה לאחריו ובא לו לאחריו ומר מדמי ליה לאחר ידו ורגלו: **גבאמת** אמרו האשה כו': [תנא ז'כל באמת הלכה היא: רבי יהודה אומר אף מקבלי פתקין]: תנא* שכן לבלרי מלכות עושין כן: **מתני'** המוציא ככר לרשות הרבים חייב הוציאווהו שנים פטורין הלא יכול אחד להוציאו והוציאווהו שנים חייבין ור' שמעון פוטר: **גמ'** אמר רב יהודה אמר רב ואמרי לה אמרי אביי ואמרי לה במתניתא תנא זה יכול וזה יכול רבי מאיר מחייב ור' יהודה ור' שמעון פוטרים זה אינו יכול וזה אינו יכול רבי יהודה ור' מאיר מחייבים ורבי שמעון פוטר זה יכול וזה אינו יכול דברי הכל חייב תניא גמי הכי המוציא ככר לרשות הרבים חייב הוציאו שנים רבי מאיר מחייב ורבי יהודה אומר אם לא יכול אחד להוציאו והוציאו שנים חייבין ואם לאו פטורים ורבי שמעון פוטר מנא הני מילי *דתנו רבנן בבעשותה העושה את כולה ולא העושה מקצתה כיצד שנים שהיו אווחין במלגו ולוגזין בכרכר ושובטין בקולמוס וכותבין בקנה והוציאו לרשות הרבים יכול יהו חייבין תלמוד לומר בעשותה העושה את כולה ולא העושה מקצתה

דקא אשתכח דקא מידיילי טובא. ואי [בשעת] אימא מאריך, דאמר מר אר"ן ו' וכפרת טפח וברים למעלה, משליש העליון נשתתיר

מכתפי לרם ועד סוף ארץ פחת מר טפחים, ואפילו אין אנו למידין לגובהו של ליים שהוא עשר אמות אלא אמרין קומתו מן כתפו למטה ג' אמות ש"ן י"ח טפחים, צא מהן ר' טפחים ושני שלישים לשני שלישי ארון שלמטה, נמצא המשווי למעלה מ"א טפחים ושליש. ומקשינן למה לי דקא יליף לקומתו הלויים מן קומת מזבח דאחי בקיחשא ובגזירה שוה כדמפרש לעילא, נגמר מן משה רבינו דאמר רב משה רבינו פירש את האהל והוא על ראש עשר אמות. ומפרקינן דלמא שאני במשה דאמר מר אין השכינה שורה אלא על חכם וגביור ועשיר, ואיכא דלמימר שאין שאר הלויים כמוהו לכך איצטריכנן למילף לשאר לויים. והמוציא משני על ראשו פטור. כלישנא תברא ואפילו אחד מבני הוצל. המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור, שנכתבין לשמירה מעולה ועלתה בידו שמירה פחותה. לאחריו ובא לפניו חייב, שנכתבין לשמירה פחותה ועלתה בידו שמירה מעולה דכרבה, ולא כדסליק איצתא דר' אלעזר דמי ששנה זו לא שנה זו. ודיוקא קשיא דמתנתן לפניו ובא לאחריו פטור, דייקין שאם נכתבין לאחריו ובא לאחריו חייב. ומדתנן סיפא לאחריו ובא לפניו חייב, איכא למידק לאחריו ובא לאחריו פטור. ואיסתברא ליה לר' אלעזר מי ששנה זו לא שנה זו. האי נמי לא קם אלא כרב אשר דלא מיבעיא קאמר, לא מיבעיא לאחריו ובא לאחריו דאיתעבידא מחשבתו, אלא אפילו לאחריו ובא לו לפניו דלא איתעבידא מחשבתו, גם כן חייב. ומסקינן לאחריו ובא לאחריו) דברי הכל הא, וכי פליגי רבי יהודה רבנן בפוגדתו ופיה למטה, מר מדמי לה לאחריו ובא לאחריו דלאו שמירה מעולה היא חייב, ומר מדמי לאחר ידו ורגלו, והלכה כרבנן. ואשא החוגרת בסניר ומחתה ביה מידעם אפילו נכתבונה לפניה וחזרה לאחריה חייבת שכן ראוי להיות חוזר. וקיי"ל כל באמת הלי"ם. ולבלדי מלכות חוגזין בסניר ותולין פתקין במתניהם, פעמים שבאין לפנים ופעמים שבאין לאחור ואי (עפאת) [איכתתן] להן. לענין שנים שהוציאו ככר דתנן פטורים, ואם לא יכול אחד להוציא והוציאו שנים חייבים ור' שמעון פוטר.

מתני' **המתכוין להוציא לפניו**. כגון שזרז מעות צקדינו כדי שהיו תלוין לפניו וצא לו לאחריו: **פטור**. דלא נתקיימה מחשבתו וה"ל כמתעסק ולא מתכוין: **לאחריו וצא לו לפניו חייב**. בגמ' מפרש טעמא: **סינר**. כעין מכנסיים קטנים וחוגרת אותו לזניעות ואם תלמה צו שום דבר להוציא וצא לו לצד אחר חייבת: **שכן ראוי להיות לצד אחר להיות ידעה** שסופו להתהפך: **ר' חזור**. דרכו להיות חוזר סביבותיה ומתחלמה ידעה שסופו להתהפך: **ר' יהודה אומר אף מקבלי פתקין**. של מלך למוסרם לרצים אף הם חייבים דהוצאתן אפילו לא נתקיימה מחשבתן כגון הוציאן על מנת לתמן לכך זה ומתו להם כך לשון רצונו ולצי נמנמם: **גב' מי ששנה זו לא שנה זו**. ת"ק פטר בתרווייהו ותנא דתנא מחייב בתרווייהו: **ועלמה בידו שמירה פחותה**. ואנן סהדי דלא ניחא ליה אצל סיפא כל שכן דניחא ליה: **דיוקא דמתני' קשיא**. דיוקא ^בדמצינן למידק ממתני': **לאחריו וצא לו לפניו הוא חייב**. דעלתה בידו שמירה מעולה: **וחכמים פוטרין**. שאין דרך הולאה צדק: **אני אמרתי דבר אחד**. אי אתם מודים כו': **וסא אמרו דבר א'**. אי אתה מודה כו': **מכלל דמחייב רבי יהודה**. בתמיה הא ודאי דברי הכל פטור דלא מפקין אינשי הכי: **לאחריו וצא לו לאחריו דברי הכל חייב**. דיש מוציאין כן בשמירה פחותה: **לאחר ידו דברי הכל פטור**. דאין מוציאין כן: **מר מדמי לה** לאחריו דשמירה פחותה היא ומר מדמי לה לאחר ידו דלא דמי למוציא לאחריו דהתם משתמרים הן מן הגנבים אצל אלו ופולגין מאלהין ואין מוציאין כן: **שכן צללי מלכות עושין**. צדעתו למוסרן להם ואין מוציאין ודבר אמרן נחון ומואל חסר ומוסרין לו: **מתני'** **הוציאו** ^א **שנים פטורין**. דלינפינן צעשותיהם יחד ולא שנים: **חייבים**. וטעמא מפרש בגמרא: **גב' זה יכול להוציא לבדו וזה יכול להוציא לבדו והוציא שניהם: ר"מ מחייב**. דלא דריש צעשותה להם אלא לפטור יחיד ששנה דהולאה צ"ד דלנקמן ט': **ור' יהודה פוטר**. דלאו אורחיה צהכי וסתם מתני' ר' יהודה היא: **זה אינו יכול וזה אינו יכול**. דלאוריחיייו להוציא צשנים צהא צקריא ליה לרבי יהודה כרצי מאיר דחייב ורבי שמעון פוטר דליף מקריא דלנקמן':

זה יכול וזה אינו יכול והוציא שניהן דברי הכל חייב וס' **יהודה** **פוטנר**. דלאו אורחיה צהכי וסתם מתני' ר' יהודה היא: **זה אינו יכול וזה אינו יכול**. דלאוריחיייו להוציא צשנים צהא צקריא ליה לרבי יהודה כרצי מאיר דחייב ורבי שמעון פוטר דליף מקריא דלנקמן': **זה יכול וזה אינו יכול והוציא שניהן דברי הכל חייב** ונקמן' מפרש ר' **יהודה אומר אם לא יכול אחד**. כלומר כל אחד יכול ואחד: **ואם לאו**. אלא זה יכול וזה יכול פטור ואחד: **ר' יהודה** **פוטנר**. דלאו אורחיה צהכי וסתם מתני' ר' יהודה היא: **זה אינו יכול וזה אינו יכול**. דלאוריחיייו להוציא צשנים צהא צקריא ליה לרבי יהודה כרצי מאיר דחייב ורבי שמעון פוטר דליף מקריא דלנקמן': **זה יכול וזה אינו יכול והוציא שניהן דברי הכל חייב** ונקמן' מפרש ר' **יהודה אומר אם לא יכול אחד**. כלומר כל אחד יכול ואחד: **ואם לאו**. אלא זה יכול וזה יכול פטור ואחד: **ר' יהודה** **פוטנר**. דלאו אורחיה צהכי וסתם מתני' ר' יהודה היא: **זה אינו יכול וזה אינו יכול**. דלאוריחיייו להוציא צשנים צהא צקריא ליה לרבי יהודה כרצי מאיר דחייב ורבי שמעון פוטר דליף מקריא דלנקמן': **זה יכול וזה אינו יכול והוציא שניהן דברי הכל חייב** ונקמן' מפרש ר' **יהודה אומר אם לא יכול אחד**. כלומר כל אחד יכול ואחד: **ואם לאו**. אלא זה יכול וזה יכול פטור ואחד: **ר' יהודה** **פוטנר**. דלאו אורחיה צהכי וסתם מתני' ר' יהודה היא: **זה אינו יכול וזה אינו יכול**. דלאוריחיייו להוציא צשנים צהא צקריא ליה לרבי יהודה כרצי מאיר דחייב ורבי שמעון פוטר דליף מקריא דלנקמן':

זה יכול וזה אינו יכול והוציא שניהן דברי הכל חייב ונקמן' מפרש ר' **יהודה אומר אם לא יכול אחד**. כלומר כל אחד יכול ואחד: **ואם לאו**. אלא זה יכול וזה יכול פטור ואחד: **ר' יהודה** **פוטנר**. דלאו אורחיה צהכי וסתם מתני' ר' יהודה היא: **זה אינו יכול וזה אינו יכול**. דלאוריחיייו להוציא צשנים צהא צקריא ליה לרבי יהודה כרצי מאיר דחייב ורבי שמעון פוטר דליף מקריא דלנקמן': **זה יכול וזה אינו יכול והוציא שניהן דברי הכל חייב** ונקמן' מפרש ר' **יהודה אומר אם לא יכול אחד**. כלומר כל אחד יכול ואחד: **ואם לאו**. אלא זה יכול וזה יכול פטור ואחד: **ר' יהודה** **פוטנר**. דלאו אורחיה צהכי וסתם מתני' ר' יהודה היא: **זה אינו יכול וזה אינו יכול**. דלאוריחיייו להוציא צשנים צהא צקריא ליה לרבי יהודה כרצי מאיר דחייב ורבי שמעון פוטר דליף מקריא דלנקמן': **זה יכול וזה אינו יכול והוציא שניהן דברי הכל חייב** ונקמן' מפרש ר' **יהודה אומר אם לא יכול אחד**. כלומר כל אחד יכול ואחד: **ואם לאו**. אלא זה יכול וזה יכול פטור ואחד: **ר' יהודה** **פוטנר**. דלאו אורחיה צהכי וסתם מתני' ר' יהודה היא: **זה אינו יכול וזה אינו יכול**. דלאוריחיייו להוציא צשנים צהא צקריא ליה לרבי יהודה כרצי מאיר דחייב ורבי שמעון פוטר דליף מקריא דלנקמן': **זה יכול וזה אינו יכול והוציא שניהן דברי הכל חייב** ונקמן' מפרש ר' **יהודה אומר אם לא יכול אחד**. כלומר כל אחד יכול ואחד: **ואם לאו**. אלא זה יכול וזה יכול פטור ואחד: **ר' יהודה** **פוטנר**. דלאו אורחיה צהכי וסתם מתני' ר' יהודה היא: **זה אינו יכול וזה אינו יכול**. דלאוריחיייו להוציא צשנים צהא צקריא ליה לרבי יהודה כרצי מאיר דחייב ורבי שמעון פוטר דליף מקריא דלנקמן':

דקא אשתכח דקא מידיילי טובא. ואי [בשעת] אימא מאריך, דאמר מר אר"ן ו' וכפרת טפח וברים למעלה, משליש העליון נשתתיר מכתפי לרם ועד סוף ארץ פחת מר טפחים, ואפילו אין אנו למידין לגובהו של ליים שהוא עשר אמות אלא אמרין קומתו מן כתפו למטה ג' אמות ש"ן י"ח טפחים, צא מהן ר' טפחים ושני שלישים לשני שלישי ארון שלמטה, נמצא המשווי למעלה מ"א טפחים ושליש. ומקשינן למה לי דקא יליף לקומתו הלויים מן קומת מזבח דאחי בקיחשא ובגזירה שוה כדמפרש לעילא, נגמר מן משה רבינו דאמר רב משה רבינו פירש את האהל והוא על ראש עשר אמות. ומפרקינן דלמא שאני במשה דאמר מר אין השכינה שורה אלא על חכם וגביור ועשיר, ואיכא דלמימר שאין שאר הלויים כמוהו לכך איצטריכנן למילף לשאר לויים. והמוציא משני על ראשו פטור. כלישנא תברא ואפילו אחד מבני הוצל. המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור, שנכתבין לשמירה מעולה ועלתה בידו שמירה פחותה. לאחריו ובא לפניו חייב, שנכתבין לשמירה פחותה ועלתה בידו שמירה מעולה דכרבה, ולא כדסליק איצתא דר' אלעזר דמי ששנה זו לא שנה זו. ודיוקא קשיא דמתנתן לפניו ובא לאחריו פטור, דייקין שאם נכתבין לאחריו ובא לאחריו חייב. ומדתנן סיפא לאחריו ובא לפניו חייב, איכא למידק לאחריו ובא לאחריו פטור. ואיסתברא ליה לר' אלעזר מי ששנה זו לא שנה זו. האי נמי לא קם אלא כרב אשר דלא מיבעיא קאמר, לא מיבעיא לאחריו ובא לאחריו דאיתעבידא מחשבתו, אלא אפילו לאחריו ובא לו לפניו דלא איתעבידא מחשבתו, גם כן חייב. ומסקינן לאחריו ובא לאחריו) דברי הכל הא, וכי פליגי רבי יהודה רבנן בפוגדתו ופיה למטה, מר מדמי לה לאחריו ובא לאחריו דלאו שמירה מעולה היא חייב, ומר מדמי לאחר ידו ורגלו, והלכה כרבנן. ואשא החוגרת בסניר ומחתה ביה מידעם אפילו נכתבונה לפניה וחזרה לאחריה חייבת שכן ראוי להיות חוזר. וקיי"ל כל באמת הלי"ם. ולבלדי מלכות חוגזין בסניר ותולין פתקין במתניהם, פעמים שבאין לפנים ופעמים שבאין לאחור ואי (עפאת) [איכתתן] להן. לענין שנים שהוציאו ככר דתנן פטורים, ואם לא יכול אחד להוציא והוציאו שנים חייבים ור' שמעון פוטר.

מסורת הש"ס

^{[א']נצימות יב. כתובות עה: צ"ק מו: ועי' טוס' כתובות עה: פירוש של תפלה, ט' טלמא לאחריו וצא לו כ"ג, ג) ומוספתא פ"י ע"ש, ד) צ"ת ס. ט' ע"ש רש"ן, ט) ובערוך ערך צללל פירש צללל כוסרי מלסת חוגרין כסיר ותולין פיתקין כמתניהן פעמים שזכין לפנים ופעמים שזכין לאחריו, ו) לעיל ג, ו) נפי' מוגל ע"ד חילוף האותיות כמו ככא ככס מוסף ערוך, ט) ויקרא ד, ט) דף גכג, י) נס' טס, ט) נסא, ט' ונעיל' ע"ג.}

תורה אור השלם

¹ וְאֵם נִפְשׁ אֶתָּה בְּעֶשְׂרָא בְּשָׁנָה מַעַם דְּאָרְיָן בְּעֶשְׂרָא אֶתָּה מַמְזוּת יִי אֲשֶׁר לָא תַעֲשִׂינָהּ וְאֲשֶׁם: ויקרא ד כו

הגהות הב"ח

^{(א) רש"י ד"ה דיוקא דמציננו קשיא דמציננו צ"ל ותיבת דיוקא נמחק: (ב) ד"ה הוציאווהו שני: (ג) תוס' ד"ה ואמיל וכו' במר (ד) ב"ב סוף דף ק"ט: (ה) בא"ד היו קומטין בצימנים דפריך ובית מנשיא וכו' ומשני אין דתנן המקיס:}

גליון הש"ס

^{תוס' ד"ה תברא וכו' שיש בזה חילוק. עי' טוס' כתובות דף עה ע"פ ד"ה מי ששנה ויצימות דף י ע"פ ד"ה ולמתי:}

הגהות הגר"א

^{[א']גבי דמתיא מטעלה מעות כפודתו ופיה למעלה כו'. י"ב מוספתא הגיר' מתמטין להולאה כפודתו ופיה למעלה והולאה כפודתו ופיה למטה מתמטין להולאה כפודתו ופיה למטה כ"י מתיי וחכמים פוטרין וזה מוכן משוםכ"ל ח"א מודי בלאחריו וצא לו לאחריו:}

רבינו חננאל (המשך)

חש שזבח אפרסר כהן צומד לבדים קבועות בידו וכל העם דראין אותו מבחרין. א"ל ר' יוסי ואתה אי אתה אומר כן גבוה והלא כבר נאמר אשר על המשכן ועל המזבח סביב, מה משכן עשר אמות אף מזבח עשר אמות ואומר קליעם חמשה עשרה אמה לתוך, והנה ח"ל וחמשה אמות קומתו ששפת מזבח ולמעלה, ומה ח"ל ושלש אמות קומתו משפת סוכה ולמעלה. ור' יהודה כי גמיר ג"ש בירוחבה. לר' יהודה גמי קא מיתחזי כהן, נהי דכהן מיתחזי כבודו בידו מי מתחזיא. וכינן שקומת הלויים עשר אמות (וראה) [ינראה] שאפילו המזבח נעבדוה עשר אמות הוא נשוי למעלה מעשרה טפחים, משום דטבעות שהן בתים כהנים קבועות בסוף שליש העליון של מזבח. וגמירי דכל טעונא דמדיילי במטות חילתא למילע ותרי חילתא מלחתת, ומשכחת חילתא עילאה לעיל מן כתפיהו דהוא ג' אמות ושליש מתוך לוי, ולמטה הואי קומתו (ויורש) [עשר] אמות, צא מהם שש אמות ושני שלישי אמה שאר המזבח נשתיר ג' אמות ומשהו שהן כשבעה עשר טפחים, והיינו